

Miért lesz gázáremelés?

A lakosság kétharmadának alig nő majd a gázszámlája, ám a többiek és a cégek így sokkal drágábban juthatnak gázhoz.

CÍMLAP	TRENDEK	KKV	BIZTONSÁG	MOBILITÁS	VEZINFÓ	MEGOLDÁSOK	ESEMÉNYNAPTÁR
CRM	Open source	Üzleti intelligencia					

Szabad a szoftver, szabad a szerelem?

NAGY SÁNDOR | IPR-INSIGHTS | frissítve: 2010.07.14. 11:01

Ma már nem lehetetlen egy vállalkozás teljes szoftverigényét nyílt forrású és ingyenes szoftverekkel kielégíteni, ám ennek feltételeivel csak kevesen vannak tisztában.



Fontos tisztázni, hogy a szabad szoftverek nem jelentenek egyben ingyenes szoftvereket is

Kapcsolódó cikk:

[Szoftverlicenc – örökös szolgáltatás és lelkek adásvétele a feltételek között](#)

A napokban tartották a világ első, [szabad szoftverekről elnevezett utcájának ünnepélyes avatását](#) a spanyol Berga városban. Ez is jól példázza, hogy az utóbbi években a szabad szoftverek szépen lassan kilépnek a informatikusok és rendszergazdák zárt köreiből az átlagos felhasználó és a vállalati piac irányába. Ez az egyre nagyobb figyelem azonban a legtöbb esetben nem jár együtt a megfelelő ismeretanyag megszerzésével, így sokan csak nagy vonalakban, vagy egyáltalán nem ismerik a nyílt forrású szoftverekben rejlő lehetőségeket és köztétéseket.

Sokan elfeledkeznek róla, hogy minden szoftver licencköteles, beleértve a nyílt forrású, vagy más néven szabad szoftvereket is. A

nyílt forrású termékek licenceit két nagy családba lehet sorolni: a megengedő (permissive, non-copyleft) és a nem megengedő (non-permissive, copyleft) licencközé.

Megengedő licencközé | Ezeket a család legismertebb és leggyakrabban alkalmazott tagja – a Berkeley Software Distribution (BSD) licenc – után BSD típusú licencközének is szokták nevezni. Az eredeti BSD licenc 1989-ben íródott és azóta számtalan módosításon esett át. A licenc eredetileg négy fontos kikötést tartalmazott: A forráskódnak és a bináris állományoknak is tartalmazniuk kell a szerzők pontos megnevezését, minden reklámnak, hirdetésnek tartalmaznia kell a szerzők nevét, továbbá a szerzők nevének hirdetés célú feltüntetése csak az érintettek előzetes írásbeli hozzájárulásával lehetséges. Könnyen belátható, hogy a harmadik és negyedik kikötés nehezen alkalmazható a gyakorlatban – különösen egy nagyobb, régebben fejlesztett szoftver esetében, aminek akár több száz vagy ezer fejlesztője is lehet.

Gondoljunk bele, milyen vicces szituációk adódhatnak abból, ha minden fejlesztő nevét fel kell tüntetni egy TV-, vagy újsághirdetésben. Ezt felismerve *William Hoskins*, a Berkeley Technológia Licencközé Irodájának igazgatója 1999-ben törölte a harmadik kikötést, ezzel létrehozva a Revised BSD licencközét. Nem sokkal később a negyedik kikötést is törölték a licencközéből, így létrejött a FreeBSD licenc, ami ma a BSD típusú licencközé családjának leggyakrabban alkalmazott tagja, és a legtöbb megengedő típusú licenc alapja.

OLVASS TOVÁBBI! [open source jog szoftverlicenc szakértő](#)



GYŰJTŐOLDALAK

Floss@hu

[Böngéssz át az összes témát!](#)

PARTNEREINK

KKV ajánló

[Tömörülnek az informatikai piac kis- és közepes vállalatai](#)

[Költséghímélő, mégsem terjed az e-számla](#)

[Online céges ügyek: hogyan intézzem?](#)

[Atecéged.hu: kisvállalkozókat segítő portál indult](#)

Olvasói toplista

[Okostelefon-típek: merre megyünk ma?](#)

[Biztonsági problémákkal járhat a napon belüli banki átutalás](#)

[Telenor: csörögjetez ránk!](#)

[Költséghímélő, mégsem terjed az e-számla](#)

LEGFRISSEBB CIKKEK

- [Etsy: egy értelmes Facebook-felhasználás](#)
- [Tömörülnek az informatikai piac kis- és közepes vállalatai](#)
- [ZTE Blade: új mobil saját néven, Androiddal, itthon](#)
- [A bizonytalan vásárlókra utazik az AMD](#)
- [5 ügyes megoldás PowerPoint helyett](#)
- [A Google beszáll a közösségi vásárlásba?](#)
- [Kívégzik a második tárcsahangot](#)
- [Visszafogja a fejlesztést, leépítésben gondolkodik a Magyar Telekom](#)

PROFESSION.HU ÁLLÁS AJÁNLATOK

- [Szoftverfejlesztő \(London\) Mimox Kft.](#)
 - [Process Expert WorldJobs4You](#)
 - [Értékesítő HPS Kft.](#)
 - [Systems Engineer Reed Recruitment](#)
 - [Vezető gyakornok CIB Bank Zrt.](#)
- [További állások](#)

[Bitport a Facebook-on](#)

Nem megengedő licenck | A nyílt forrású licenck másik nagy családját a nem megengedő licenck alkotják, melyek legjelentősebb képviselője a GNU GPL (General Public License) licenc. A copyleft egy szójáték, mely a copyright kifordításából keletkezett. Célja, hogy a jog adta eszközöket nem az adott szellemi termék terjesztésének szigorú korlátok között tartására, hanem egy szabad szoftver felhasználásával létrehozott származékos mű esetében az eredeti (szabad) licenc feltételeinek megtartására használják fel, így garantálva a felhasználás szabadságát a módosított változatokra nézve is. A copyleft licenck tehát tiltják új kikötések hozzáadását a származtatott kódok licenckeihez, vagyis egy copyleft konstrukció alatt licenckelt termék nem használható fel zárt forrású tulajdonosi szoftverben, mert ez újabb kikötés – ez esetben a forráskód megismerhetőségének tiltása – hozzáadását jelenti a licenckhez. A Free Software Foundation (FSF) véleménye szerint ez garancia a szabad szoftverek elterjedésére.

Ezen a ponton ütközik egymással a két tábor: vajon mi jelent nagyobb szabadságot, ha tiltom, hogy korlátozások kerüljenek a termék későbbi verziójának, vagy átdolgozásának licenckébe, vagy ha megengedem a licenc szabad módosítását is?

A kérdés nehéz, és nincs eldöntve | Sokszor alakul ki parázs vita, ha a kérdés akkor kerül elő, amikor mindkét tábor képviselője jelen van. Ilyenkor a BSD mellett gyakran hangzik el az úgy nevezett GPL sőr érv. A GPL licenc felfogása szerint, ha megiszol egy üveg GPL licenckel rendelkező sört, akkor az egész tested GPL licenckel fog rendelkezni, vagyis szabadon felhasználható lesz bárki számára. A BSD tábor szerint ez a szabadság korlátozását jelenti, amit nem tartanak elfogadhatónak. Az FSF harcosságát jellemzi, hogy 1999-ben kiadták az LGPL (Lesser-GPL) licencket, mely a GPL-re épül, viszont azzal ellentétben megengedi az LGPL licenc alatt kiadott termékek tulajdonosi szoftverekben történő felhasználását. Ezzel a lépéssel azt szeretnék elérni, hogy akinek nem felel meg az eredeti GPL licenc, az ne pártoljon át a BSD oldalára, inkább válassza az LGPL-t, s így továbbra is az ő táborukat gyarapítsa.

A különböző szabad szoftveres vagy nyílt forrású licenckonstrukciók közötti különbségek szinte kizárólag a szoftverfejlesztőket érintik, felhasználás szempontjából kevés eltérés van közöttük, illetve a határ egész máshol húzódik.

A szabadság ára | Fontos tisztázni, hogy a szabad szoftverek nem jelentenek egyben ingyenes szoftvereket is. Ez a gyakori félreértés az angol free software kifejezés téves fordításából ered. A számítástechnikai piac jelentős képviselői építik üzletüket szabad szoftverekre, erre talán a legjobb példa a Red Hat, mely az Enterprise Linux (RHEL) termékcsaládot szinte kizárólag szabad szoftverkomponensekből építi fel. Ezért cserében a közösség profitál a Red Hat fejlesztéseiből, melyek jelentős része a szabad szoftverek körét gyarapítja. Érdekes tény, hogy a szabad szoftvereket készítő fejlesztők jelentős hányada nagyvállalatok alkalmazásában áll, így ezen szoftvereket tulajdonképpen olyan cégek készítik, akik ellenében a mozgalom létrejött. A szoftverek szabad természetéből eredően a leggyakoribb nem ingyenes licenckmodell az előfizetés (subscription), mellyel tulajdonképpen a technikai támogatásért és a szoftverek naprakészen tartásáért fizetünk.

Másik nagy csoportot alkotnak azok a termékek, melyek használatáért csak üzleti célú felhasználás esetén kell fizetni, míg a magáncélú felhasználás ingyenes. Ezeket a szoftvereket gyakran szokták összekeverni az üzleti célra is ingyenes szoftverekkel, pedig a licenc szinte minden esetben egyértelműen fogalmaz. Persze ehhez el kellene olvasni még az előtt, hogy telepítjük a szoftvert a gépünkre. A félreértést sok esetben az okozza, hogy a készítő tévesen ingyenes vagy szabad szoftverként tünteti fel termékét és csak a licenckszereződés későbbi részében említi – mintegy mellékesen –, hogy mindez csak magáncélú, esetleg non-profit használatra igaz. Ebbe a kategóriába tartozik a méltán népszerű képnézegető szoftver, az IrfanView is, mely a közhiedelem szerint ingyenes. Mivel sem a weboldal címlapján, sem a letöltő oldalon nem tüntetik fel, hogy üzleti felhasználásra nem ingyenes, így ha nem járunk el elég körültekintően, és nem olvassuk el a részletes leírást, akkor a céges gépre feltelepítve máris jogsértést követünk el.

A harmadik nagy csoport az üzleti felhasználásra is ingyenes termékeké (freeware). Ide is számos közkedvelt alkalmazás tartozik, pl. az Opera böngésző. Ezek nem szabad szoftverek, csupán ingyenesek, hiszen a forráskód nem elérhető, így nem is módosítható szabadon. Ez azonban kevésbé fontos szempont akkor, amikor egy vállalat az alkalmazottak által használt szoftvereket egységesíti és kialakítja szoftverhasználati szabályozását.

Kockázatok és mellékhatások | A nyílt forrású és ingyenes szoftverek utóbbi időben tapasztalt ugrásszerű fejlődésének köszönhetően ma már nem lehetetlen egy vállalat akár teljes szoftverigényét ebből a körből kielégíteni. Ily módon meglepően sokat lehet spórolni a licenckdíjakon, és számos nagyvállalat példát mutat a sikeres migrációra, de hallani a kudarcokról is.

Igaz, hogy előbbiek vannak jelentős túlsúlyban, de nem szabad fejjel menni a falnak, igen körültekintően kell eljárni, mert a megfelelő ismeretek és a tapasztalat hiánya miatt könnyen elveszthetjük a réven, amit megnyertünk a vámon.



Nagy Sándor a szoftvergazdálkodási tanácsadással foglalkozó *IPR-Insights* licenclési tanácsadója, informatikus mémők.

Impresszum | Adatkezelési elveink

Partnereink: Figyelő | FN.hu | Hírstart | Propeller